

„Odtok dividend z ČR za loňský rok: 237 miliard, celkem 4.55% domácího HDP (druhé nejvyšší procento v Evropě, už jsme předběhli i Irsko, které je dividendovým průtokáčem)... Za jedinou funkční a vlastně povinnou cestu považují podporu domácí podnikavosti a podnikání (nemusí být nutně finanční - například jde o oblast vzdělávání), podporu směrem ke vzniku a etablování domácích šampiónů tak, aby odtok byl vyvažován přítokem.“

Podnikatel Jiří Hlavenka v [komentáři pro Britské listy](#) k tématu odchodu peněz z ČR do zahraničí.

Témata týdne

- „Žáky respektujeme, a respektujeme tedy i jejich přání chtít něco vědět hned a ‚vyrušovat‘, a to i z čistě pragmatického hlediska,“ říká ředitelka MŠ a ZŠ Archa Jitka Hřebecká. V rozhovoru pro LN popisuje, [jak její škola jde vstříc inkluzi](#).
- Nechtěl bych být na místě žádného učitele, škola je nesvobodný systém, jsme vedeni k poslušnosti k autoritě, rodič je nucen odvádět děti do školského systému, i když s ním nesouhlasí. [Tak hodnotí školství v DVTV známý autor Táta parťák](#). Táta parťák je vedle, [myslí si komentátor Martin Fendrych](#) (Aktuálně.cz).
- Studenti jsou mnohdy levnou pracovní silou a jejich pracovní umístění neodpovídá studovanému oboru. Česká středoškolská unie v jedinečném šetření ukázala [slabá místa praktického vyučování na odborných školách](#).
- Jeden rok ve školce bez další podpory nestačí, vyplynulo z šetření mezi učitelkami a rodiči dětí ohrožených sociálním vyloučením. [Kvalitativní výzkum Člověka v tísní](#) ukazuje reálné dopady povinného předškolního roku v mateřských školách. Závěry ze šetření ukazují [pozitiva i bariéry povinného předškolního roku v MŠ](#) (ČvT).

Novinky

JASNÉ NÁVRHY NA ZMĚNU ZKOUŠEK Z DÍLNY CERMAT – SMYSL, INFORMOVANOST A ODPOVĚDNOST

Ministr školství Robert Plaga avizoval, že chce otevřít diskusi o podobách zkoušek, které připravuje státní organizace CERMAT – tedy o maturitních a jednotných přijímacích zkouškách. EDUin proto v minulém týdnu vydal tiskovou zprávu, kde upozorňuje na [čtyři slabá místa v komunikaci a hodnocení CERMATu](#). Jde jmenovitě o chybějící klíč k úlohám s komentářem, proč je vybraná odpověď správná, utajování autorů testů, kteří ad hoc mění bodové hodnocení výsledků, nedostatečná zpětná vazba u písemných prací a v neposlední řadě znesnadněný proces odvolání. EDUin dlouhodobě žádá po CERMATu skrz zákon o svobodném přístupu k informacím doložení, jak konkrétní úlohy souvisí se závazným katalogem požadavků, ovšem neúspěšně. [Tomáš Feřtek v článku pro speciál časopisu Řízení školy](#) upozorňuje na řadu důležitých čísel: přestože počet maturantů od zavedení zkoušky v roce 2011 klesl, podíl maturantů mezi gymnázii a technickými školami zůstal prakticky stejný. To vyvrací tvrzení některých zaměstnavatelů a průmyslníků, kteří viní školství z „nedostatečné dodávky“ budoucích zaměstnanců. Nespokojenost z hodnoty maturity a maturantů Feřtek spojuje se zvyšující se neúspěšností. Zatímco v roce 2013 neuspělo u didaktických testů 13,7 % maturujících (starší čísla Cermat neuvádí), v každém dalším roce se podíl neúspěšných zvyšoval až na současných 21,1 %. Pozornost dále upírá ke snižujícímu se počtu žáků, kteří si ve zkoušce mezi matematikou a cizím jazykem vyberou přírodní vědu, ale přitom zvyšujícímu se procentu těch, kteří nakonec pohoří. Ti, kteří test z matematiky složí, ale často končí se špatným skóre odpovídající známce 3 (25,6 %) a 4 (24,5 %). Ve třech krocích pak autor navrhuje, jak dojít k nové maturitě.

KOMUNÁLNÍ VOLBY UMOŽŇUJÍ POLITIKŮM PŘEDSTAVIT SVÉ VIZE VE ŠKOLSTVÍ

Blížící se komunální volby dávají naději na nové přístupy a inovace ve školství. Právě na místní úrovni totiž mohou politici často dosáhnout mnohem větších změn než ve vyšších patrech. Obce jsou zřizovateli mateřských a základních škol, a tak mají silné slovo, pokud jde o finance nebo řízení školy. EDUin v rámci své kampaně [Vzdělávání přede-vším informuje konkrétně o možnostech, jak pozitivně ovlivnit vzdělávání na regionální úrovni](#). Politická akademia dalšího vzdělávání a rozvoje ředitelů a učitelů například fungování školských superintendantů nebo ředitelské poradny, dobrá komunikace se veřejností o vizích vzdělávání a fungování škol či vzniku školních klubů. To jsou jen [některé z příkladů, které z praxe přinášíme](#), abychom mohli inspirovat současné kandidáty a voliče. „Kdy jindy, než v období 4. průmyslové revoluce a turbulentních změn, které přináší v technologické, ekonomické, sociální i kulturní oblasti, je nutné, aby lokální politici předkládali vizi směřování škol?“ ptá se Bob Kartous (EDUin). Na šíření povědomí o důvodech nechvalné situace ve školství a potřebných změnách se zaměřila také konference Aspen Institute [Pomůžte nám vzdělávání obstát v konkurenci?](#) (Aspeninstitutece.org) konaná v Ústí nad Labem. Právě Ústecký kraj je dlouhodobě jedním z nejméně prosperujících krajů ČR, přenášení diskusí právě do míst, „kde to bolí“, je jedním z prvních řešení.

SEGREGACE ROMŮ VE ŠKOLSTVÍ? JSOU PŘÍKLADY TĚCH, KTEŘÍ PRORAZILI

Romská menšina v České republice se [dlouhodobě potýká se segregací a diskriminací ve vzdělávacím systému](#) (Aktuálně.cz). Stále téměř 30 % žáků vzdělávaných podle RVP LMP tvoří romští žáci, jak ukazuje [Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2017](#) (Vláda.cz), statisticky je přitom velmi nepravděpodobné, že by tak velké procento romských dětí bylo mentálně postižených. Problém je ale celospolečenský, upozorňuje organizátorka romských komunit v Ostravě, Jolana Šmarhovyčová. [Podle ní mají Romové pocit, že vzdělání pro ně a jejich děti nemusí mít valný smysl](#) (České noviny), protože práci budou hledat stejně obtížně. Rodiče také často podle organizátorky a aktivistky neznají rozdíly mezi typy škol nebo neumí posoudit jejich kvalitu. Takové informace podle ní je potřeba rodičům předávat. Podprůměrné vzdělání Romy odsuzuje k reprodukci chudoby a životu v sociálním vyloučení. Je tudíž potřeba zveřejňovat úspěšné příběhy, které mohou měnit jak vnímání většinové společnosti, tak motivovat romské rodiče. [Edita Stejskalová pocházející z Bohumína prožila náročné dětství](#) (Hate free), během něhož byla donucena nastoupit do zvláštní školy. Díky jedné učitelce, která v Editě probudila zájem, ale nastal zlom. Dnes se může chlubit vysokoškolským titulem nebo pracovní zkušeností jako asistentky první romské europoslankyně z Maďarska. Stejně inspirativní příběh má také dnes úspěšný klavírista [Tomáš Kača, který se z velmi skromných poměrů dostal až na prestižní Berklee College v Bostonu](#) (Aktuálně.cz). Dnes Tomáš připravuje svoje skladby ve spolupráci se studii v Hollywoodu nebo vyprodává velké koncertní síně.

UMÍSTĚNKY LIGHT: CUT-OFF SKÓRE OPĚT VE HŘE

Když jsme [minulý týden dávali této sekci nadpis Umístěnky light](#), netušili jsme, že se z něj může stát seriál na pokračování. V předchozím vydání Beduinu jsme informovali o záměru dvou krajů manipulovat s velikostmi škol/oborů způsobem, který by vyhovoval poptávce zaměstnavatelů. V praxi tak šlo například o neotevírání nových tříd gymnázií nebo lyceí. Se svou troškou do mlýna přišla nyní [Asociace krajů ČR, která obnovila diskusi o nepodkročitelné hranici u jednotných přijímacích zkoušek](#) (Blesk.cz), neboli o tzv. cut-off skóre. Sdružení argumentuje, že „na některé typy škol jsou přijímáni i žáci s nedostatečnými studijními předpoklady, což se odráží v přecházení studentů mezi školami a následně ve špatných výsledcích maturitních zkoušek“. Snaha Asociace krajů jde dlouhodobě v souladu s požadavky zaměstnavatelů a průmyslníků, kteří volají po více pracovních silách do svých podniků. [Stejná diskuse](#) (Aktuálně.cz), kterou nyní organizace obnovuje, se vedla při zavádění jednotných zkoušek za éry ministra školství Marcela Chládky. Ten v těsné spolupráci se Svazem průmyslu tehdy šel tak daleko, že chtěl navázat strukturu škol na predikce trhu práce. Jako nástroj tomu mělo posloužit právě cut-off skóre u zkoušek na školy, které klouzavým způsobem mohlo usnadnit nebo ztížit přijetí žáka. I proto stojí za připomenutí [článek Tomáše Feřteka, který vyvrací nepravdy, jež se kolem mantry „školství má produkovat zaměstnance do fabrik“ pravidelně objevují](#) (Respekt).

Inspirace z (a do) praxe

Uč (s) Wiki

[Místo toho, aby se Wikipedie zakazovala, nabízí její tvůrci školení pro učitele, jak ji zařazovat do výuky](#)

Bienální konference

[Výzkum v oblasti vzdělávání a ekonomiky pro učitele](#)

Pražský studentský summit

[Každoroční politická simulace OSN pro středoškoláky otevírá přijímací řízení pro nové zájemce](#)

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z [EDUkalendáře](#))

- 9. 10., 17.00, EDUpoint Praha, Akvárium: Reforma financování regionálního školství
- 13. 10., 10.00, Brno – venkov, Vedení přírodovědných expedic s dětmi
- 16. 10., 17.00, EDUpoint Praha, EDUinspirace